

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
«Українська мова професійного спрямування»

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
«Історія української та зарубіжної культури»

Декан філологічного факультету

Ірина БОНДАРЕНКО

2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ КУЛЬТУРИ»

підготовки бакалавра

денної та заочної форм здобуття освіти

циклу вільного вибору бакалаврів у межах університету

Викладач: Олена ШУЛЬГА к. філол. н., доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри українознавства

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри українознавства

Ольга СТАДНІЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного факультету

Ірина БОНДАРЕНКО

« _____ » _____ 2024

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ КУЛЬТУРИ»**

підготовки бакалавра

денної та заочної форм здобуття освіти

циклу вільного вибору бакалаврів у межах університету

Викладач: Олена ШУЛЬГА к. філол. н., доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри українознавства

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри українознавства

_____ Ольга СТАДНІЧЕНКО

Зв'язок з викладачем:

E-mail: volena.t@meta.ua

Телефон: (061) 289-12-82 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Кафедра: українознавства, 2 навчальний корпус, ауд. 413

1. Опис навчальної дисципліни

Метою курсу «Історія української та зарубіжної культури» є ознайомити студентів у найбільш сконцентрованій формі із духовним надбанням українського народу в процесі його розвитку та зв'язках з іншими народами в різні історичні епохи. Дисципліна спрямована на збагачення і розширення гуманітарної підготовки студентів, формування творчої активності майбутніх фахівців. Вона дає уявлення про етапи розвитку української та зарубіжної культури, забезпечує розуміння системного зв'язку всіх складових культури – мистецтва, етнографії, матеріальної культури, наукового знання, усіх форм духовних цінностей.

Значення курсу полягає передусім у тому, що він формує науковий світогляд студентів, загальноосвітній, фаховий і культурний рівень майбутнього спеціаліста. Основними формами вивчення дисципліни «Історія української та зарубіжної культури» є лекції, самостійна та індивідуальна робота. Матеріал навчальної дисципліни спрямований на формування вмінь використовувати в повсякденному житті основні терміни та поняття «Історії української та зарубіжної культури».

Пізнання сутності та процесу розвитку культури орієнтоване на формування таких якостей людини, як різнобічна освіченість, висока свідомість, моральність, вміння знаходити порозуміння з представниками різноманітних культур.

У разі успішного завершення курсу студент зможе:

- аналізувати культури різних народів в їхньому взаємозв'язку;
- розглядати проблеми розвитку культури України в контексті світової культури;
- встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між суспільно-політичними та культурними процесами і явищами;
- розрізняти культурні епохи, напрямки, течії, школи, художні стилі в мистецтві й літературі;
- оперувати культурологічними термінами та поняттями на високому інтелектуальному рівні;
- вести наукову дискусію, висловлювати свої думки і відстоювати свою точку зору, використовувати набуті знання при прийнятті рішень суспільного значення;
- конспектувати зміст лекцій, вибирати оптимальні шляхи підготовки до семінарських занять та виконання завдань самостійної роботи;
- робити висновки й узагальнення на основі опрацювання літератури, вміти користуватися періодичними виданнями, знаходити необхідні матеріали відповідно до проблеми, що вивчається;
- готувати повідомлення (доповіді), реферати, презентації, складати тести, кросворди, тези виступів тощо;
- пояснювати сутність національних та загальнолюдських цінностей;
- збагачувати власну духовну культуру шляхом самоосвіти;
- використовувати духовно-культурний досвід минулого для визначення шляхів і напрямків культурно-національного відродження в Україні;
- реалізовувати отримані знання для визначення лінії власної поведінки в сучасних умовах розмаїття художніх стилів культури;
- застосовувати отримані знання в освітньо-педагогічній і науково-дослідницькій роботі.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	3-й	3-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	28 год.	8 год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота	62 год.	82 год.
Консультації	групові та особисті – за узгодженим графіком (2 навч. корпус, ауд. 413); та/або дистанційно за домовленістю на платформі Google Meet за посиланням https://meet.google.com/mnw-ccog-mwc	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4931	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
<p>Набути таких компетентностей:</p> <ol style="list-style-type: none"> Цінування різноманіття та мультикультурності; Дотримання етичних норм у комунікації з колегами, учнями й вихованцями та їхніми батьками; Уміння створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту; Комунікація зі спільнотами – на місцевому, регіональному, національному, європейському і глобальному рівнях, – для розвитку відповідних професійних знань і вмінь, осмислення практик та контекстів. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми; 	<p>Методи:</p> <p>Пояснювально-ілюстративний (розповідь, презентації); частково-пошуковий (бесіда); репродуктивний (робота з підручником, посібником); дослідницький (самостійна робота з науковою літературою, робота з фактичним матеріалом); інтерактивні (дискусія, мозковий штурм)</p>	<p>Поточні контрольні заходи:</p> <p>Проміжні контрольні заходи: виконання тестових завдань у СЕЗН Moodle і письмово за окремими темами й розділами, індивідуальні практичні завдання, усне опитування.</p> <p>Підсумковий контрольний захід:</p> <p>Залік</p>

<p>6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;</p> <p>7. Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня;</p> <p>8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;</p> <p>9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Набути таких програмних результатів:</p> <p>1. Здобувати знання використовуючи різні джерела інформації (наукові монографії, статті, підручники, енциклопедії та науково-довідкові видання).</p> <p>2. Аналізувати різноманітні концепти та теорії з культурології та критично ставитися до них.</p> <p>3. Організовувати процес здобуття знань та застосовувати теоретико-методологічні знання з культури на практиці в майбутній фаховій діяльності.</p> <p>4. Підготовлювати разом з іншими студентами різноманітні проекти у галузі науки, освіти, культури.</p> <p>5. Дотримувати загальнокультурні норми поведінки, проявляти творчу ініціативу щодо розвитку культури соціуму.</p> <p>6. Орієнтуватися у впливі сучасного громадсько-політичного життя на культурні процеси в Україні та світі.</p> <p>7. Захищати власні права на доступ до культурних цінностей та виконувати обов'язки щодо охорони пам'яток історії та культури.</p> <p>8. Використовувати новітні інформаційні технології у галузі культури з метою одержання необхідної інформації про художні твори, досягнення освіти і науки.</p>		
---	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Українська та зарубіжна культура від найдавніших часів до кінця XIX ст. Вступ до курсу «Історія української та зарубіжної культури». Культура: сутність, структура, функції.

Тема 1. Вступ до курсу «Історія української та зарубіжної культури». Культура: сутність, структура, функції.

Предмет і завдання дисципліни. Поняття “культура”. Етимологія та зміст терміна. Природа і культура. Структура та функції культури в суспільстві. Найважливіші складові матеріальної та духовної культури. Поняття форми культури. Класифікація форм культури. Типологія культур. Етнічна, національна та світова культура. Місце української культури в контексті світової. Культура як засіб національної самоідентифікації. Основні риси української ментальності. Художня культура та художній стиль культурної епохи. Періодизація розвитку української культури.

Тема 2. Первісна культура.

Особливості культури первісного суспільства. Розвиток матеріальної культури та еволюція мистецтва у палеоліті, мезоліті, неоліті. Культура епохи бронзи і заліза. Найдавніші релігійні уявлення. Найдавніша культура України. Пам’ятки палеоліту на території України. Трипільська культура та її місце в культурі України та Європи. Культура скіфів. Скіфський “звіриний” стиль.

Тема 3. Культура стародавніх цивілізацій

Загальні закономірності виникнення давньосхідних цивілізацій. Культура Месопотамії, її основні досягнення. Культура Стародавнього Єгипту. Стародавня культура Індії. Культура Давнього Ізраїлю. Культура Стародавнього Китаю.

Тема 4. Антична культура.

Культура Стародавньої Греції. Культура періоду архаїки (VIII – VI ст. до н. е.). Класична Давньогрецька культура (V – IV ст. до н. е.). Елліністична культура (кінець IV ст. до н. е. – I ст. н. е.). Культура Стародавнього Риму. Історико-географічні умови розвитку культури. Культура Римської республіки (VI – I ст. до н. е.) та Римської імперії (кінець I ст. до н. е. – 476 р. н. е.). Культура античних міст-держав Північного Причорномор’я. Українська культура на перехресті скіфо-сарматського та античного світів. Значення античної культури для розвитку європейської та української культури.

Змістовий модуль 2. Культура Середньовічної Європи.

Тема 5. Культура Середньовічної Європи.

Середньовічна культура Західної Європи. Поняття “середні віки” і “середньовічна культура”. Християнський характер середньовічної культури. Розвиток освіти, науки та літератури. Романський і готичний стилі в архітектурі та образотворчому мистецтві.

Духовно-культурна спадщина Візантійської імперії. Особливості візантійської культури. Освіта, наука, література. Архітектура та образотворче мистецтво. Вплив візантійської культури на культуру Київської Русі.

Культура Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Історичні передумови формування культури Київської Русі. Язичницька культура давніх русів. Християнство та його вплив на культуру. Писемність, освіта, література, літописання. Художня культура. Архітектура та монументальне мистецтво. Декоративно-ужиткове мистецтво. Культура Галицько-Волинської держави.

Тема 6. Ренесанс у європейській культурі та його особливості в Україні.

Гуманістичний характер ренесансної культури. Італійський Ренесанс та його видатні представники. Особливості Північного відродження. Реформація та її вплив на духовну культуру.

Ренесанс в Україні. Своєрідність формування Ренесансу в Україні. Перевідродження. Національна освіта та книгодрукування періоду Відродження. Ренесанс в українській архітектурі та образотворчому мистецтві.

Тема 7. Культура бароко.

Загальна характеристика бароко. Ідейно-естетичні засади європейського мистецтва. Італійська барокова школа. “Золоте століття” іспанського живопису: теми, герої, жанри. Фламандське і голландське мистецтво XVII ст. як два полюси світовідчуття доби.

Самобутність культури українського бароко. Стан освіти та науки. Києво-Могилянська академія. Література, театр, музика. Бароко в художній культурі України XVII – XVIII ст. Архітектура та образотворче мистецтво Лівобережної України “Козацьке бароко”. Особливості західноукраїнського бароко.

Тема 8. Культура Нового часу (кінець XVIII – XIX ст.).

Європейська культура (XVIII – XIX ст.): від класицизму до реалізму. Історичні умови розвитку та особливості культури XIX ст. Промисловий переворот. Наука. Нова система освіти. “Золотий вік” світової літератури. Образотворче мистецтво та архітектура Європи й США. Музика, театр. Народження кіно.

Особливості прояву класицизму в українській культурі. Історичні умови розвитку культури. Освіта та наука України у першій половині XIX ст. Зародження нової української літератури. Класицизм в архітектурі, скульптурі та образотворчому мистецтві України.

Романтизм та національно-культурне відродження в Україні першої половини XIX ст. Сутність, періодизація та особливості українського національного відродження. Кирило-Мефодіївське товариство та його внесок в українську культуру. Тарас Шевченко і становлення нової національної культури. Національно-культурне відродження на західноукраїнських землях.

Українська культура другої половини XIX ст. Соціально-економічні та політичні зміни. Культурна політика Російської та Австрійської імперії. Громадівський рух та його внесок в культурне життя України. Освіта та наука. Розвиток української літератури. Музичне та театральне мистецтво. Архітектура та образотворче мистецтво України у другій половині XIX ст.

Змістовий модуль 3. Зарубіжна та українська культура XX – початку XXI ст. Культура модернізму кінця XIX – початку XX ст.

Тема 9. Культура модернізму кінця XIX – початку XX ст.

Культура західноєвропейського модернізму (кінець XIX – початок XX ст.). Ідейно-теоретичні засади модернізму. Стил модерн – поєднання традицій східного та західноєвропейського мистецтва. Наука та її досягнення. Образотворче мистецтво і архітектура. Салонне мистецтво. Імпресіонізм.

Модернізм в українській культурі (кінець XIX – початок XX ст.). Становлення модерної літератури. Розвиток театру та музики. Образотворче мистецтво: від реалізму до модернізму. Архітектурний модерн; еклектика, сецесія, конструктивізм.

Тема 10. Розвиток культури у 20-х рр. XX ст.

Еволюція модерністських напрямів у культурі. Перша світова війна та її вплив на культуру. Встановлення тоталітарних режимів у Європі. Успіхи науки та освіти. Нова художня мова літератури. Нові модерністські напрями: (кубізм, дадаїзм, лучізм, фовізм, сюрреалізм та ін.). Розвиток архітектури, скульптури. Театральне та музичне мистецтво. Кінематограф.

Національно-культурне відродження в Україні у 20-х рр. XX ст. Розвиток культури у добу Української Центральної ради. Культурницька діяльність П. Скоропадського у часи Української Держави. Особливості культурного процесу у радянську добу. Політика “українізації” (причини,

сутність, наслідки). Досягнення та прорахунки в освіті УСРР. Всеукраїнська Академія Наук між наукою та ідеологією. Літературний процес в Україні та письменницькі об'єднання у 20-х рр. Український мистецький авангард. Нові тенденції у розвитку театрального та музичного мистецтва. Український кінематограф.

Тема 11. Зарубіжна та українська культура напередодні та під час Другої світової війни.

Наростання тоталітарного тиску на культурні процеси. Боротьба за демократію. Вплив суспільно-політичних процесів на розвиток світової літератури. Ідеологічний вплив на освіту та науку. Розвиток архітектури та образотворчого мистецтва у 30-х рр. ХХ ст.

Трагедія української культури у 30-х – 40-х рр. ХХ ст. Згортання українізації та поновлення політики русифікації. Перебудова установ культури для задоволення інтересів тоталітарної держави. Ідеологічний контроль над культурою. Репресії проти діячів української культури у 30-х рр. ХХ ст. Знищення української науки. “Розстріляне відродження” в літературі. Архітектура та образотворче мистецтво в умовах тоталітаризму. Театр, музика, кінематограф. Українська культура у роки Другої світової війни.

Тема 12. Нові тенденції у світовій та українській культурі у перше післявоєнне десятиліття.

Характерні особливості культури другої половини ХХ ст. Основні напрямки розвитку прогресу. Соціальні і економічні наслідки науково-технічної революції (НТР). Переорієнтація досліджень суспільних наук на проблеми людини. Загальне і національне в культурах країн Сходу і Заходу. Криза модерністських течій у мистецтві. Абстракціонізм. Зміни у літературному процесі. Театр, музика, кінематограф.

Культура України у 1945-1955 рр. Новий наступ комуністичної влади на українську культуру. Українська література у післявоєнне десятиліття. Переслідування тоталітарною владою спроб нових форм художньої творчості.

Змістовий модуль 4. Зарубіжна та українська культура у другій половині 50-х – середині 60-х рр. ХХ ст.

Тема 13. Зарубіжна та українська культура у другій половині 50-х – середині 60-х рр. ХХ ст.

Постмодернізм в контексті світової культури. Художні течії і напрямки в літературі. Образотворче мистецтво та архітектура. Витоки рок-музики. Театральне мистецтво. Кінематограф.

Українська культура в умовах десталінізації. “Відлига” та її вплив на розвиток культури. “Шістдесятники”. Досягнення та проблеми літературного процесу в Україні. Образотворче мистецтво та архітектура у пошуках нових художніх засобів. Театральне і музичне мистецтво. Нові тенденції в українському кінематографі.

Тема. 14. Культура 60-х – 80-х рр. ХХ ст.

Масова культура. Новий етап НТР та її вплив на культуру. Нові напрямки постмодерністського мистецтва: концептуальне мистецтво (боді-арт, ленд-арт, перформенс, відео-арт); гіперреалізм, живопис “нових диких”, поп-арт, кітч. Архітектура постмодернізму. Масове музичне мистецтво. Театр. Кінематограф.

Українська культура у 1965-1991 рр. Вплив застійних процесів у суспільно-політичному житті на розвиток культури. Дисидентський рух та його боротьба за збереження української мови та культури. Освіта та наука. Література. Розвиток образотворчого мистецтва та архітектури. Театр. Музика. Кінематограф. Зміни у громадсько-політичному житті у добу “перебудови”. Національно-культурне відродження кінця 80-х рр. в Україні.

Тема 15. Сучасна культура на межі ХХ – ХХІ ст.

Тенденції до інтернаціоналізації культури. Освіта на сучасному етапі. Наука як культурна діяльність. Значення міжнародного культурного і наукового обміну. Засоби масової інформації на сучасному етапі розвитку. Проблема комерціалізації мистецтва. Проблеми глобалізації в культурному вимірі.

Культурні процеси у незалежній Україні. Виклики часу і державна стратегія у галузі культури. Українське мистецтво на сучасному етапі. Український кінематограф: проблеми і перспективи. Охорона культурної спадщини. Мовна політика. Міжнародне культурне співробітництво України.

Тема 16. Культура української діаспори.

Хвилі української еміграції. Причини, характер та основні поселення української діаспори. Освітня діяльність української еміграції. Внесок українців у світову науку. Творчість українських письменників за межами України. Видатні митці української діаспори. Культурно-освітні організації зарубіжного українства.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Тема 1. Вступ до курсу «Історія української та зарубіжної культури».	2	1	щотижня
Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану, які не розглядались або частково розглядалися на лекції			
Лекція 2	Тема 2: Первісна культура.	2	-	щотижня
Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану, які не розглядались або частково розглядалися на лекції			
Лекція 3	Тема 3. Культура стародавніх цивілізацій	2	1	щотижня
Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану, які не розглядались або частково розглядалися на лекції			
Лекція 4	Тема 4. Антична культура.	2	-	щотижня
Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану, які не розглядались або частково розглядалися на лекції			
Лекція 5	Тема 5: Культура Середньовічної Європи.	2	1	щотижня
Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану, які не розглядались або частково розглядалися на лекції			

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
«Українська мова професійного спрямування»

Лекція 6	Тема 6. Ренесанс у європейській культурі та його особливості в Україні.	2		ЩОТИЖНЯ
Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану, які не розглядались або частково розглядалися на лекції			
Лекція 7	Тема 7. Культура бароко.	2	1	ЩОТИЖНЯ
Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану, які не розглядались або частково розглядалися на лекції			
Лекція 8	Тема 8. Культура Нового часу (кінець XVIII – XIX ст.).	2		ЩОТИЖНЯ
Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану, які не розглядались або частково розглядалися на лекції			
Лекція 9	Тема 9. Культура модернізму кінця XIX – початку XX ст.	2	1	ЩОТИЖНЯ
Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану, які не розглядались або частково розглядалися на лекції			
Лекція 10	Тема 10. Розвиток культури у 20-х рр. XX ст.	2		ЩОТИЖНЯ
Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану, які не розглядались або частково розглядалися на лекції			
Лекція 11	Тема 11. Зарубіжна та українська культура напередодні та під час Другої світової війни.	2	1	ЩОТИЖНЯ
Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану, які не розглядались або частково розглядалися на лекції			
Лекція 12	Тема 12. Нові тенденції у світовій та українській культурі у перше післявоєнне десятиліття.	2		ЩОТИЖНЯ
Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану, які не розглядались або частково розглядалися на лекції			
Лекція 13	Тема 13. Зарубіжна та українська культура у другій половині 50-х – середині 60-х рр. XX ст.	2	1	ЩОТИЖНЯ
Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану лекції «Сучасна культура на межі XX – XXI ст.»			
Лекція 14	Тема 14. Культура 60-х – 80-х рр. XX ст.	2		ЩОТИЖНЯ

Самостійна робота	Самостійне опрацювання питань плану лекції « Культура української діаспори»			

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Лекційне заняття №1	Опитування (усне/письмове), тестування)	Тема 1. <i>Вступ до курсу «Історія української та зарубіжної культури». Культура: сутність, структура, функції.</i> Предмет і завдання дисципліни. Поняття “культура”. Етимологія та зміст терміна. Природа і культура. Структура та функції культури в суспільстві. Найважливіші складові матеріальної та духовної культури. Поняття форми культури. Класифікація форм культури. Типологія культур. Етнічна, національна та світова культура. Місце української культури в контексті світової. Культура як засіб національної самоідентифікації. Основні риси української ментальності. Художня культура та художній стиль культурної епохи. Періодизація розвитку української культури.	1. Усне (або письмове) опитування відбувається на лекційних заняттях. За 1 заняття – мах 6 бали. 6-5 бали: відповідь повна, аргументована, самостійна, студент виявляє творчі здібності, вміє використовувати набуті знання на практиці. 4-5 бали: студент володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, в цілому самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна. 3-2 бал: студент частково володіє навчальним матеріалом, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, допускає значні фактичні помилки.	6
Лекційне заняття №2	Опитування (усне/письмове) теоретичних питань,	Тема 2. <i>Первісна культура.</i> Особливості культури первісного суспільства. Розвиток матеріальної культури та еволюція мистецтва у	1-0 балів: студент не відповідає або студент володіє матеріалом на	6

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
«Українська мова професійного спрямування»

	практичних завдань, тестів тощо.	палеоліті, мезоліті, неоліті. Культура епохи бронзи і заліза. Найдавніші релігійні уявлення. Найдавніша культура України. Пам'ятки палеоліту на території України. Трипільська культура та її місце в культурі України та Європи. Культура скіфів. Скіфський “звіриний” стиль.	рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів. Або (до наступного заняття) 2. Пройти тестування з відповідної теми. Правильна відповідь автоматично оцінюється системою Moodle і залежить від кількості тестів.	
Лекційне заняття №3	Опитування (усне/письмове) теоретичних питань, практичних завдань, тестів тощо.	Тема 3. <i>Культура стародавніх цивілізацій.</i> Загальні закономірності виникнення давньосхідних цивілізацій. Культура Месопотамії, її основні досягнення. Культура Стародавнього Єгипту. Стародавня культура Індії. Культура Давнього Ізраїлю. Культура Стародавнього Китаю.		6
Лекційне заняття №4	Опитування (усне/письмове) теоретичних питань, практичних завдань, тестів тощо.	Тема 4. <i>Антична культура.</i> Культура Стародавньої Греції. Культура періоду архаїки (VIII – VI ст. до н. е.). Класична Давньогрецька культура (V – IV ст. до н. е.). Елліністична культура (кінець IV ст. до н. е. – I ст. н. е.). Культура Стародавнього Риму. Історико-географічні умови розвитку культури. Культура Римської республіки (VI – I ст. до н. е.) та Римської імперії (кінець I ст. до н. е. – 476 р. н. е.). Культура античних міст-держав Північного Причорномор'я. Українська культура на перехресті скіфо-сарматського та античного світів. Значення античної культури для розвитку європейської та української культури.		6
Лекційне заняття №5	Опитування (усне/письмове) теоретичних питань, практичних завдань, тестів	Тема 5. <i>Культура Середньовічної Європи.</i> Середньовічна культура Західної Європи. Поняття “середні віки” і “середньовічна культура”. Християнський характер середньовічної культури. Розвиток		6

	тощо.	освіти, науки та літератури. Романський і готичний стилі в архітектурі та образотворчому мистецтві. Духовно-культурна спадщина Візантійської імперії. Особливості візантійської культури. Освіта, наука, література. Архітектура та образотворче мистецтво. Вплив візантійської культури на культуру Київської Русі. Культура Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Історичні передумови формування культури Київської Русі. Язичницька культура давніх русів. Християнство та його вплив на культуру. Писемність, освіта, література, літописання. Художня культура. Архітектура та монументальне мистецтво. Декоративно-ужиткове мистецтво. Культура Галицько-Волинської держави.		
Лекційне заняття №6	Опитування (усне/письмове) теоретичних питань, практичних завдань, тестів тощо.	Тема. 6. <i>Ренесанс у європейській культурі та його особливості в Україні.</i> Гуманістичний характер ренесансної культури. Італійський Ренесанс та його видатні представники. Особливості Північного відродження. Реформація та її вплив на духовну культуру. Ренесанс в Україні. Своєрідність формування Ренесансу в Україні. Перевідродження. Національна освіта та книгодрукування періоду Відродження. Ренесанс в українській архітектурі та образотворчому мистецтві.		6
Лекційне заняття №7	Опитування (усне/письмове) теоретичних питань, практичних завдань,	Тема 7. <i>Культура бароко.</i> Загальна характеристика бароко. Ідейно-естетичні засади європейського мистецтва. Італійська барокова школа. “Золоте століття” іспанського		6

	тестів тощо.	живопису: теми, герої, жанри. Фламандське і голландське мистецтво XVII ст. як два полюси світовідчуття доби. Самобутність культури українського бароко. Стан освіти та науки. Києво-Могилянська академія. Література, театр, музика. Бароко в художній культурі України XVII – XVIII ст. Архітектура та образотворче мистецтво Лівобережної України “Козацьке бароко”. Особливості західноукраїнського бароко.		
Лекційне заняття №8		<p>Тема 8. <i>Культура Нового часу (кінець XVIII – XIX ст.)</i>. Європейська культура (XVIII – XIX ст.): від класицизму до реалізму. Історичні умови розвитку та особливості культури XIX ст. Промисловий переворот. Наука. Нова система освіти. “Золотий вік” світової літератури. Образотворче мистецтво та архітектура Європи й США. Музика, театр. Народження кіно. Особливості прояву класицизму в українській культурі. Історичні умови розвитку культури. Освіта та наука України у першій половині XIX ст. Зародження нової української літератури. Класицизм в архітектурі, скульптурі та образотворчому мистецтві України.</p> <p>Романтизм та національно-культурне відродження в Україні першої половини XIX ст. Сутність, періодизація та особливості українського національного відродження. Кирило-Мефодіївське товариство та його внесок в українську культуру. Тарас Шевченко і становлення нової національної культури. Національно-культурне відродження на західноукраїнських землях.</p>		6

		<p>Українська культура другої половини XIX ст. Соціально-економічні та політичні зміни. Культурна політика Російської та Австрійської імперії. Громадівський рух та його внесок в культурне життя України. Освіта та наука. Розвиток української літератури. Музичне та театральне мистецтво. Архітектура та образотворче мистецтво України у другій половини XIX ст.</p>		
<p>Лекційне заняття №9</p>		<p>Тема 9. <i>Культура модернізму кінця XIX – початку XX ст.</i> Культура західноєвропейського модернізму (кінець XIX – початок XX ст.). Ідейно-теоретичні засади модернізму. Стиль модерн – поєднання традицій східного та західноєвропейського мистецтва. Наука та її досягнення. Образотворче мистецтво і архітектура. Салонне мистецтво. Імпресіонізм. Модернізм в українській культурі (кінець XIX – початок XX ст.). Становлення модерної літератури. Розвиток театру та музики. Образотворче мистецтво: від реалізму до модернізму. Архітектурний модерн; еклектика, сецесія, конструктивізм.</p>		<p>6</p>

Лекційне заняття №10		<p>Тема 10. <i>Розвиток культури у 20-х рр. ХХ ст.</i></p> <p>Еволюція модерністських напрямів у культурі. Перша світова війна та її вплив на культуру. Встановлення тоталітарних режимів у Європі. Успіхи науки та освіти. Нова художня мова літератури. Нові модерністські напрями: (кубізм, дадаїзм, лучізм, фовізм, сюрреалізм та ін.). Розвиток архітектури, скульптури. Театральне та музичне мистецтво. Кінематограф.</p> <p>Національно-культурне відродження в Україні у 20-х рр. ХХ ст. Розвиток культури у добу Української Центральної ради. Культурницька діяльність П. Скоропадського у часи Української Держави. Особливості культурного процесу у радянську добу. Політика “українізації” (причини, сутність, наслідки). Досягнення та прорахунки в освіті УСРР. Всеукраїнська Академія Наук між наукою та ідеологією. Літературний процес в Україні та письменницькі об’єднання у 20-х рр. Український мистецький авангард. Нові тенденції у розвитку театального та музичного мистецтва. Український кінематограф.</p> <p>Тема 11. <i>Зарубіжна та українська культура напередодні та під час Другої світової війни.</i></p> <p>Наростання тоталітарного тиску на культурні процеси. Боротьба за демократію. Вплив суспільно-політичних процесів на розвиток світової літератури. Ідеологічний вплив на освіту та науку. Розвиток архітектури та образотворчого мистецтва у 30-х рр. ХХ ст. Трагедія української культури у 30-х – 40-х рр. ХХ ст. Згорання</p>		6
----------------------	--	---	--	---

	<p>українізації та поновлення політики русифікації. Перебудова установ культури для задоволення інтересів тоталітарної держави. Ідеологічний контроль над культурою. Репресії проти діячів української культури у 30-х рр. XX ст. Знищення української науки. “Розстріляне відродження” в літературі. Архітектура та образотворче мистецтво в умовах тоталітаризму. Театр, музика, кінематограф. Українська культура у роки Другої світової війни.</p> <p>Тема 12. <i>Нові тенденції у світовій та українській культурі у перше післявоєнне десятиліття.</i> Характерні особливості культури другої половини XX ст. Основні напрямки розвитку прогресу. Соціальні і економічні наслідки науково-технічної революції (НТР). Переорієнтація досліджень суспільних наук на проблеми людини. Загальне і національне в культурах країн Сходу і Заходу. Криза модерністських течій у мистецтві. Абстракціонізм. Зміни у літературному процесі. Театр, музика, кінематограф. Культура України у 1945-1955 рр. Новий наступ комуністичної влади на українську культуру. Українська література у післявоєнне десятиліття. Переслідування тоталітарною владою спроб нових форм художньої творчості.</p> <p>Тема 13. <i>Зарубіжна та українська культура у другій половині 50-х – середині 60-х рр. XX ст.</i> Постмодернізм в контексті світової культури. Художні течії і напрямки в літературі. Образотворче мистецтво та архітектура. Витоки рок-музики.</p>		
--	---	--	--

		<p>Театральне мистецтво. Кінематограф. Українська культура в умовах десталінізації. “Відлига” та її вплив на розвиток культури. “Шістдесятники”. Досягнення та проблеми літературного процесу в Україні. Образотворче мистецтво та архітектура у пошуках нових художніх засобів. Театральне і музичне мистецтво. Нові тенденції в українському кінематографі.</p> <p>Тема. 14. <i>Культура 60-х – 80-х рр. XX ст.</i></p> <p>Масова культура. Новий етап НТР та її вплив на культуру. Нові напрямки постмодерністського мистецтва: концептуальне мистецтво (боді-арт, ленд-арт, перформенс, відео-арт); гіперреалізм, живопис “нових диких”, поп-арт, кітч. Архітектура постмодернізму. Масове музичне мистецтво. Театр. Кінематограф. Українська культура у 1965-1991 рр. Вплив застійних процесів у суспільно-політичному житті на розвиток культури. Дисидентський рух та його боротьба за збереження української мови та культури. Освіта та наука. Література. Розвиток образотворчого мистецтва та архітектури. Театр. Музика. Кінематограф. Зміни у громадсько-політичному житті у добу “перебудови”. Національно-культурне відродження кінця 80-х рр. в Україні.</p>		
Усього за поточний контроль	14			60
Підсумковий контроль				
Залік	Тестування	<p><i>Орієнтовні залікові питання, за змістом яких складено тестові завдання.</i></p> <p>1. Сутність та зміст поняття «культура». 2. Етапи формування</p>	<p>Тест містить 20 питань (1 питання = 1 бал)</p> <p>Тестування відбувається в системі Moodle за посиланнями</p>	20

	<p>культурології. 3. Сучасні теорії типології культур. 4. Українська культура як утілення історичного та духовного досвіду народу. 5. Геополітичні особливості формування української культури. 6. Етнічні підвалини українського культурного генезису. 7. Основні етапи розвитку української культури. 8. Передслов'янська доба в історії культури України. 9. Здобутки Трипільської культури. 10. Побут, звичаї, релігійні вірування та міфологія східнослов'янських племен. 11. Соціально-політичні і культурні передумови впровадження християнства в Київській Русі. 12. Християнізація Русі як чинник нових культурних зрушень. 13. Освіта та розвиток книжного знання у Київській Русі. 14. Література Київської Русі: перекладна й оригінальна. 15. Види монументально-декоративного живопису в Київській Русі. 16. Архітектура Київської Русі. 17. Народна, світська і церковна музика у часи Київської Русі. 18. Вплив християнства на духовну культуру Київської держави. 19. Особливості духовного життя України у XIV - середині XVII ст. 20. Упровадження книгодрукування І.Федоровим. 21. Поширення рукописної та друкованої книги в Україні у литовсько-польську добу. 22. Розвиток літератури у XIV – першій половині XVII ст. 23. Роль братств у становленні просвітницьких, художніх набутоків литовсько-польської доби. 24. Розвиток освіти у XIV – першій половині XVII ст. Києво-Могилянський колегіум. 25. Виникнення та особливості ренесансного стилю в архітектурі</p>	<p>https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4931 (охоплює відповіді на теоретичні й практичні завдання).</p>	
--	--	---	--

	<p>литовсько-польської доби. 26. Розвиток церковного живопису в XIV – першій половині XVII ст. 27. Формування портретного та історичного жанру в живопису в литовсько-польську добу. 28. Розвиток музики та театрального мистецтва в Україні у XIV – першій половині XVII ст. 29. Нові процеси в духовному житті України (середина XVII - кінець XVIII ст.). 30. Києво-Могилянська академія - духовний центр українства. 31. Література України (середина XVII - кінець XVIII ст.). 32. Козацькі літописи XVII – XVIIIст. 33.Українське бароко - системотворчий чинник української культури XVII - другої половини XVIII ст. 34.Розвиток духовної і світської музики (XVII - другої половини XVIII ст.). 35.Розвиток театрального мистецтва (XVII - другої половини XVIII ст.). 36.Архітектурна творчість в епоху гетьманства І.Мазепи та К.Розумовського. 37. Розвиток професійного і народного малярства у добу українського бароко. 38. Поняття національно-культурного відродження та його періодизація. 39. Дворянський період національно-культурного відродження в Україні. 40. Харків як осередок українського національно-культурного відродження першої половини XIX ст. 41. Котляревський – основоположник нової української літератури. 42. Кирило-Мефодіївське братство, його роль у формуванні української культурологічної думки та розвитку національної культури. 43. Освіта і наука в Україні другої половини XIX ст. 44. Репресивні заходи царського уряду проти української мови у другій</p>		
--	---	--	--

	<p>половині XIX ст. 45. Культурницька діяльність українських громад (50-80-ті рр. XIX ст.). 46. Модерністський період національно-культурного відродження в Україні. 47. Революційні події 1905-1907 рр. та їх вплив на розвиток культури. 48. Становлення української композиторської школи (С. Гулак-Артемівський, М. Лисенко, М. Вербицький, П. Сокальський, С. Людкевич). 49. Становлення та розвиток українського професійного театру кінця XIX – початку XX ст. 50. Розвиток української скульптури та живопису кінця XIX – початку XX ст. 51. Архітектура України кінця XIX – початку XX ст. 52. Культурницька діяльність Української Центральної Ради. 53. Культурна політика часів Гетьманату П. Скоропадського. 54. «Українізація» як державна політика та соціокультурний процес. 55. Розвиток художньо-творчих угруповань і їх роль у культурному процесі у 20-х – 30-х рр. XX ст. 56. Драматургія та новаторство в театрі «Березіль». Лесь Курбас. 57. Український кінематограф. О. Довженко. 58. Трагедія української культури 30-х рр. XX ст. 59. О. Шумський та М. Скрипник у становленні української культури 20-х – 30-х рр. XX ст. 60. Архітектура і образотворче мистецтво у 20-х – 30-х рр. XX ст. 61. Музичне життя України у 20-х – 30-х рр. XX ст. 62. Утвердження концепції соціалістичного реалізму в 30-х рр. XX ст. 63. «Відлига» в українській культурі кінця 50-60 х рр. XX ст. 64. Українська культура у роки Другої світової війни. 65. Новий наступ на українську</p>		
--	--	--	--

	<p>культуру після Другої світової війни. 66. Нова генерація української творчої інтелігенції «шістдесятники». 67. Відновлення національного кінематографа: «поетичне кіно» (60-80 рр. XX ст.) 68. Музика. Театр. Живопис (70-80 рр. XX ст.). 69. Суспільно-культурна ситуація в Україні в 70-80-х рр. XX ст. 70. Дисидентський рух та репресії проти нього. 71. Роль культури у створенні незалежності та самодостатнього духовного світу самостійної держави. 72. Поняття культурного відродження на сучасному етапі. 73. Стан і проблеми народного мистецтва та його роль у відновленні особливостей етнічного архетипу на сучасному етапі. 74. Сучасна українська популярна культура. 75. Українська культура в контексті глобалізаційних процесів.</p>		
<p>Захист презентації</p>	<p><i>Теми презентацій:</i> 1. Ранні форми культурної еволюції. 2. Культура Давнього Єгипту. 3. Образотворче мистецтво та архітектура Давньої Греції. 4. Особливості архітектури Давнього Риму. 5. Мистецтво індіанських цивілізацій доколумбової Америки. 6. Характерні риси культури Середньовіччя. 7. Західноєвропейський Ренесанс і Україна. 8. Рафаель Санті – видатний художник епохи Відродження. 9. Реформація як релігійна реакція на гуманістичне вільнодумство. 10. Ідеали культури Просвітництва. 11. Стилій напрямки західноєвропейського мистецтва у XVI – XIX ст. 12. Найважливіші течії модернізму. 13. Сюрреалістичний живопис С. Далі. 14. Основні риси арабомусульманської культури. 15. Традиційні культури Сходу і сучасність. 16. Культура України у</p>	<p><i>Критерії оцінювання презентації (наукової розвідки):</i> 1) завдання виконано у повному обсязі, студент ґрунтовно, послідовно і повно викладає матеріал; виявляє повне розуміння матеріалу, чітко обґрунтовує свої думки; робота без стилістичних, орфографічних і граматичних помилок, використана професійна лексика, словниковий запас різноманітний і релевантний, презентація відповідає змісту проекту, логічно ілюструє його – 20-18 балів; 2) студент, висвітлюючи питання, підготував презентацію (або наукову розвідку), що задовольняє ті ж</p>	<p>20</p>

		<p>контексті міжцивілізаційних відносин за концепцією А.Тойнбі 17. Мистецтво та архітектура Трипільської культури. 18. Періодизація розвитку української культури. 19. Ранні релігійні вірування та міфологія східнослов'янських племен. 20. Софія Київська – як світоглядна ідея та художній шедевр. 21. Культура Галицько-Волинської Русі. 22. Культурна ситуація на українських землях в польсько-литовську добу. 23. Культурологічні погляди Г.Сковороди. 24. Живописна творчість Т.Шевченка. 25. Українське образотворче мистецтво, архітектура і театр ХІХ – початку ХХ ст. 26. Український мистецький авангард та його доля. 27. Л.Курбас – засновник українського модерністського театру. 28. Українська культура в умовах зростання національно-культурної ідентичності. 29. Сучасна українська культура: проблеми та перспективи. 30. Культура української діаспори.</p>	<p>попередні вимоги, але допускає деякі помилки, які сам виправляє під час захисту; допускає поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні – 17-15. 3) завдання виконано частково, з лексичними, орфографічними і граматичними помилками, презентація не відображає зміст проєкту в повному обсязі, частково ілюструє його – 14-8 балів. 4) завдання виконано з великою кількістю помилок, ступінь використання джерел, наукової літератури та рівень розкриття питання низький; допускає багато фактичних неточностей; порушує послідовність викладу думок; часто трапляються випадки неправильного слововживання; словниковий запас одноманітний; презентація не відповідає змісту проєкту – 1-7 балів. 5) презентація (або наукова розвідка) не відповідає змісту проєкту, списана або взагалі відсутня – 0 балів.</p>	
<p>Усього за підсумковий контроль</p>	<p>Примітка* Підсумковий контроль також може повністю складатися з тестових завдань (40 питань = 40 балів) і проводиться в системі Moodle, про що заздалегідь попереджають студентів.</p>			<p>40</p>

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна :

1. Глушко М. Історія народної культури українців: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 416 с.
2. Вербицька П. В., Хома І.Я. Історія української культури: європейський контекст: навч. посіб. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 301 с.
3. Ваврух М., Гавалюк Р. Нариси з історії української культури : архітектура, образотворче мистецтво, музика, театр, кіно. Львів : Світ, 2018. 224 с.
4. Попович М. В. Нарис історії культури України. 2-ге вид., допов. Київ : АртЕк, 2017. 730 с. : іл.
5. Калакура Я. С., Рафальський О. О., Юрій М. Ф. Українська культура: цивілізаційний вимір. Київ : ПіЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2015. 496 с.

Додаткова:

1. Антофійчук В. І. Культурологія : Термінологічний словник. 2-е вид., випр. і доп. Чернівці : Книги – XXI, 2007. 160 с.
2. Гіптерс З. В. Культурологічний словник-довідник. Київ : ВД “Професіонал”, 2006. 328 с.
3. Госейко Л. Історія українського кінематографа. 1896 – 1995. Київ : KINO – КОЛО, 2005. 464 с.
4. Історія української архітектури / редкол.: В. І. Тимофієнко (кер.), Ю. С. Асеев, В. В. Вечерський та ін. ; за ред. В. І. Тимофієнка. Київ : Техніка, 2003. 472 с.
5. Історія української культури : словник термінів і персоналій / за ред. : Л. В. Анучиної, О. А. Стасовської, О. В. Уманець. Харків : Право, 2012. 238 с.
6. Короткий енциклопедичний словник з культури / відп. ред. В. Ф. Шевченко ; авт. : М. М. Корінний, В. Ф. Шевченко. Київ : Україна, 2012. 384 с.
7. Полікарпов В. С. Лекції з історії світової культури : навч. посіб. для студ. техн. вузів. Київ : Знання, 2002. 359 с.
8. Попович М. В. Культура : ілюстрована енциклопедія України. Київ : Балтія – Друк, 2009. 184 с.
9. Сто великих українців / авт. ст. : Н. В. Астапенко та ін. Київ : Арій, 2008. 496 с.
10. Сто найвідоміших шедеврів України / за заг. ред. М. Русяєвої. Київ : Автограф, 2004. 496 с.
11. 101 величний храм : ілюстрована енциклопедія / за ред.: І. С. Пустиннікова, С. О. Криниця. Харків : Ранок, 2009. 64 с.
12. 101 найцікавіший музей : ілюстрована енциклопедія / авт.-уклад. Д. В. Антонюк. Харків : Ранок, 2011. 64 с.
13. 101 видатна постать : ілюстрована енциклопедія / за ред. А. А. Клімов. Харків : Ранок, 2009. 64 с.

14. Сто фільмів українського кіно : Анотований каталог за проектом ЮНЕСКО “Національна кінематографічна спадщина” / упоряд. Р. Беляєва, Р. Прокопенко. Київ : Спалах, 1996. 127 с.
15. Українське телебачення. Роки, події, звершення / за ред. : М. М. Карабанова, І. Ф. Куруса, В. М. Петренка. Київ : ДП “Дирекція ФВД”, 2008. 400 с.
16. Українські письменники : біографії, огляди творчості, літературні напрямки і течії, літературознавчий словник : довідник / відп. за вип. та худож. ред. М. І. Преварська. Київ : Велес, 2013. 368 с.
17. Хроніка 2000. Культура і наука світу : внесок України (випуск 2) : укр. культурологічний альм. Вип. 77. XVIII. / авт. проекту А. В. Толстоухов, І. Ф. Шаров ; редкол. : Юрій Буряк (гол. ред.) та ін. Київ : Фонд сприяння розв. мистец., 2009. 628 с.
18. Хроніка 2000 : Український культурологічний альманах. Вип. 72. Україна освітня : історія, персоналії, поступ / редкол. : Ю. Буряк (гол. ред.) та ін. Київ : Фонд сприяння розвитку мистецтв, 2007. 776 с.
19. Чижевський Д. І. Історія української літератури. Київ : Академія, 2008. 568 с.
20. Шаров І. Ф. 100 особистостей України, 1991 – 2011. Київ : АртЕкономі, 2011. 472 с.
21. Шедеври світової драматургії / пер., передм. і комент. Р. Г. Коломійця. Харків : Фоліо, 2010. 640 с.
22. Шедеври українського живопису : альбом / вступ. ст., упоряд. Дмитра Горбачова. Київ : Мистецтво, 2008. 608 с.
23. Ploky, S. The Gates of Europe: A History of Ukraine. Basic Books; Reprint edition (May 30, 2017).
24. Orest Subtelny Ukraine: A History. University of Toronto Press, Scholarly Publishing Division; 3rd edition (December 20, 2000). 800 p.

Інформаційні джерела:

1. Бібліотека українського мистецтва. URL: <http://uartlib.org/ukrayinski-hudozhniki/> (дата звернення: 25.08.2023).
2. Вінницький обласний художній музей [Офіційний сайт]. URL : <http://artmuz.org.ua/> (дата звернення: 25.08.2023).
3. Державний музей українського народного декоративного мистецтва [Офіційний сайт]. URL: <http://www.mundm.kiev.ua/> (дата звернення: 25.08.2023).
4. Електронна бібліотека «Чтиво». URL: <http://chtyvo.org.ua/> (дата звернення: 26.08.2023).
5. Інститут європейських культур. URL: <http://www.iek.edu.ru> (дата звернення: 26.08.2023).
6. Кіровоградський обласний художній музей [Офіційний сайт]. URL: <http://artmuzeum.kr.ua/promuzej/%D1%96stor%D1%96ua.html> (дата звернення: 26.08.2023).
7. Музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків [Офіційний сайт]. URL: <http://khanenkomuseum.kiev.ua/> (дата звернення: 27.08.2023).
8. Музей сучасного мистецтва України [Офіційний сайт]. URL: <http://www.modern-museum.org.ua/> (дата звернення: 27.08.2023).
9. Музей українського живопису (м. Дніпро). URL: <http://museum.net.ua/> (дата звернення: 27.08.2023).
10. Національний музей літератури України [Офіційний сайт]. URL: <http://museumlit.org.ua/?lang=uk> (дата звернення: 28.08.2023).
11. Національний художній музей України [Офіційний сайт]. URL: <http://namu.kiev.ua/> (дата звернення: 28.08.2023).
12. Одеський художній музей [Офіційний сайт]. URL: <http://ofam.od.ua/> (дата звернення: 28.08.2023).
13. Українська електронна бібліотека. URL: <http://exlibris.org.ua/main/index.html>. (дата звернення: 29.08.2023).
14. Харківський художній музей [Офіційний сайт]. URL: <http://artmuseum.kh.ua/> (дата звернення: 29.08.2023).

6. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. Дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Політика академічної доброчесності

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У разі виявлення порушення норм академічної доброчесності, до студента можуть бути застосовані дисциплінарні заходи, відповідно до Кодексу академічної доброчесності ЗНУ <https://tinyurl.com/ya6yk4ad> та Положення про організацію навчального процесу в Запорізькому національному університеті http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_organ_zts_yu_osv_tn_ogo_protseu_v_znu.pdf

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час практичних занять дозволяється виключно з навчальною метою (для уточнення деяких даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Обов'язково умовою є: активування режиму «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (контрольних робіт, модульних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle необхідно переконатись, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо з технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше запитання потребує термінового розгляду, надішліть електронний лист з позначкою «Важливо» на адресу volena.t@meta.ua У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методика проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua> Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>